

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.5. Inuenit in Templo &c. Magnum piaculum eius qui Deum in domo sua irritat tendit laqueos in Masphat, & retia in Thabor ipsis Lamijs scelestior.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

Exod. 32.
227.

missum, ipse gladium arripuit, & omnibus qui stabant à parte sua, præcepit ut suos quoque caperent, & omnes occiderent quotquot in eisissent Deo refractarios, nec patribus, matribus, amicis, fratribusque parcerent. Cum diuino iam satisfactum est honori, punitique eiusdem profanatores, etiam præferat monstretque mansuetudinem punitis, erga afflictos, procuretque cibum fame deficientibus, licet educatur ille de nubibus, & potum sit arenibus, licet ab ipsis exuberet siliis, petrisque durissimis. Et in proprijs iniurijs perseverandis sit adeo mansuetus ac patiens, ut dum populus embeonatur lapidare sediciosus ad Dei tabernaculum recusat pro lapidantibus intercessurus, demde cernens non semel sed sæpius Deum gladio armatum districto quo populum interficiat, illum amplexus sic orret: Domine, si seror tuus in illos defauit, en primum me sisto trucidandum, en ego, quem ante omnes gladius ire tue ferat.

Prodit in pulpitem Apostolus Paulus & ait: Hæc aduerte, Moyseque nota fidelitatem, quæ talis in eo commendatur, qualem in fidelissimo seruo conuenit inueniri, qui hoc primum fatigat, ut honorem Domini sui incolumem defendat, eiusque se feroc opponat irrisoribus qualem, obsecro, censere esse debuisset Christi fidelitatem, qui uerus seruus non erat Domino suo, sed uerus Patri suo naturali filius? Et Moyses quidem fidelis erat in tota domo Dei tanquam famulus, &c. Christus uero tanquam filius in domo sua: qui filius futurus erat Patri suo fidelissimus, domum eius ingrediens, & aduertens quod Patris honorem pedibus protereret, & in facie illum contemnerent, hoc egit; sumpto flagello, templi cecidit profanatores, eoque uerberibus exturbauit, dicendo, Auferite ista hinc, & nolite facere domum Patris mei in domum negotiantium. Hoc incumbere faciendum iudicibus ac principibus, qui se filios Dei per gratiam esse gloriantur, attenduntque Deum ut patrem suum, de quibus postmodum.

§ 5. Inuenit in templo, &c. Magnum piculum, eius qui Deum in domo sua irritat, tendit laqueos in Masphat, & retia in Thabor, ipsi Samijs scelerisior.

Tract. 10.
in Ioann.

Pures rationes facti huius Domini nostri superaddunt SS. PP. Primam indicat D. Aug. quia Christus ad motum adeo insolitum agebatur: uidelicet, quia tacebat illum, uidere in

domo sua tantas committi contra Deum iniurias. Inuenit in Templo. Illa autem Zelum excitauit: Zelus Domus tue, Ane ergo mille erant in Hierusalem requiritæ redundabat illis, & longe grauiora specie erant ea, quæ in populo illo fiebant: homicidia, adulteria, latrocinia, prodiciones. Ut quid igitur tam indignè fert, quæ hic scelera committuntur? quia suprema sunt, & quæ maxime possunt illi displicere, quantum ad particularem circumstantiam. Hæc una uero dignitate honorabili maxima potest inferri ignominia, si in propria domo ab alio eam accipiat. Apud quaslibet nationes, propria cuiusque domus locus est asyli atque tutissimus. Qui timent, ne hic aut illic, aut alibi sibi sit inferenda calumnia hoc agit, in domum suam se recipit. Si eo contenderent maleuoli illum offensusi, hæc summa diceretur iniuria, & ut talis per legum sancita prohibetur: unde crimen est capitale hospitij lasio ut ais (a) Sermonem habuit admirabilem Dominus cum Propheta Zacharia. Dabo tibi rationem, ô Propheta mi, cur me subtraxerim, & in domum meam secesserim: quia iniuriam mihi non tolerandam irrogarunt. Si quidem & anima mea contracta est in eu, quia anima mea uniuersa in me. Pulcherrimus loquendi modus, ex eo sumptus, quod tibi aliquando contingit. Amicum habes; qui tibi fidem & amicitiam addixit: illi præstas beneficium, & ille tibi, nullus inter vos locus discernitur, ambo pariter ambulatis comeditis, recreatis, & aliquando pariter in eodem lecto dormitis. Porro post pusillum, intellegis, quod incipiat à federe resillire, uerbo suo non stare, quod petens maleque tibi respondeat, nec sincere tecum ambulet, non candido agat animo, tuisque cum hostibus conueniat: hoc autem agis, subducis te ab illo, secedis in domum tuam, atque, si quid ueluerit, in domo tua inueniet. Domine, quæ de causa, de eius te subtraxisti societate, cur in domum secessisti ab eo, cum quo per forum, per plateas, per campos, domique turque uersa ars? quia iudicis amicitie mihi uolauit.

Deus cum primum amicitie fœdera cum hoc suo populo sancit, domum non habebat Applicatam particularem, quamuis enim in illa fœderis arca tuo similitudinis, porro hæc certum fixumque non habebat locum, unde nunc eo nunc illo transferebatur, cum illis per desertam gradiēbatur, cum illis ledanem transiuit, cum illis terram intravit promissionis: quando bella flagrabant ibi Deus in arca sua incedebat, quando se negotia offerrebant particularem, similiter faciebat. Factum cum populo

I.
Circumstantia domus proprie sceleris aggruat.

(a) Quæbrantibus de al-bergue.

Zach. 11.

II.
Similitudo.

HI.

hoc suo populo sancit, domum non habebat Applicatam particularem, quamuis enim in illa fœderis arca tuo similitudinis, porro hæc certum fixumque non habebat locum, unde nunc eo nunc illo transferebatur, cum illis per desertam gradiēbatur, cum illis ledanem transiuit, cum illis terram intravit promissionis: quando bella flagrabant ibi Deus in arca sua incedebat, quando se negotia offerrebant particularem, similiter faciebat. Factum cum populo

pulo illo Deus inierat amicitia, & populus cum Deo ut patet in illa cerimonia quam fecit Moyses, tot immolando, & maculando boues, as, & gendocque populum illum sanguine: qui idcirco dicitur sanguis factus. Atque en elapso paruo tempore, cognoscit Deus, amicitia facta ab illis assoluta, quod agant cum sui nominis inimicis demonibus scisciet, illos in idolis adorando: subducit se: *Anima mea contracta est*, in domum suam secedit, templum erigit, ut sit illi domus, & ait: In domo mea residet, si quid volueris, hic me conuenero. Quis ergo credat, quod dum obpeccata, quæ patabas, in domum meam secesserim: modo non tibi satis sunt illa, quibus extraxillam me p.ouocas, aut super & huc venias illa in ipsa domo mea commillurus?

Hæc maxima fuit contumelia, quæ diabolus Job, imo ipsi in Deum superbus irruit: quod efficeret modis omnibus, ut Job Dei domum ingrederetur, illique in faciem mille exprobraret iniurias. (a) Gloriabatur non modicum diabolus, ex eo quod totum sibi subiectum haberet mundum omnesque sibi famuli seruirent promptissimi: quare ab illo die quodam Dominus, *Vade vena*. Respondet. Perambulam mundum, etenim meus est, & per illum liberem, sicut per domum meam obambulo. *Circumui terram*, & *perambulauit eam*. Non omnes inquit Deus, adest mihi constantissimus amicus Job nomine, Amicus Domine? (a) mihi licentiam, & id est licentiam ut domum tuam intret, tibi que in faciem non tolerandam obiciat, euomatque blasphemiam. Hoc summum est quod contra te fieri potest, ut nedum in mundo te prouocent homines, ubi tibi seruiunt omnes, sed etiam, ut ad illum accedant locum, in quem secessisti, te spectante, maiestatem tuam offensuri. *Id faciem*, in tuo conspectu: hæc prima & vltima est d. aboli sollicitudo, quæ se putat Deum gratius irritare. Quod in tempudis choseisque sis impudicus, iam hoc ipse possidet, quod sis in foro fraudulenti: hoc ad eum pertinet. Sua reputat omnia mundi loca. Hoc autem præ extorsis procurat, ut illi loco manum iniecat, ad quem Deus confugit, ibique illum persequatur: videtur enim dimoniis hunc conatum fuisse, ut Deum ex hoc mundo per hominum peccata, sceleraque eliminaret. Cernit, quod in domum suam refugiat, & hinc quoque illum stucet exurbato, huc te adducit, ut in conspectu eius peruersè te geras, plurimaque committas scelera.

(a) quatuor peccatis.
Iob. 1.7.
IV. Diabolus Dei toto mundo etiam Tempis exturbare studeat.

Hic est doloris ille sensus, ac Zelus, quo Deum vidit Ezechiel acriter conturbatum. Zelo feruet Dominus ardentissimo, iurans, quod tam peruersam sit gentem deleaturus. Domine, quæ de culpa? dicam tibi. Iam vides, quod ob mundi crimina non vulgaria, me huc in angulum istum subtraxerim. Scias igitur, quod etiam hic mihi molestiam faciant Iusque me persequantur iniquitatibus. Quis fieri potest hoc Domine? sustulit illum in spiritu (qui corpore erat in Babylonia) adducit in Hierusalem, & coram templo constituit, atque illi: *Fili hominis, putas ne vides tu, quid isti faciunt: abominaciones magnas, quas Domus Israel facit hic, ut preceat recedam a sanctuario meo?* Vtinam peccata, quæ hic sunt conspiceres? quæ Domine? Perfode parietem, *vide abominaciones pessimas, quas isti faciunt hic*. Perforat, aperitque Propheta parietem, ingreditur, tantisque reperit serpentes, facertos, bufones, immunda reptilia, quosdam autem feruiores canis crinibus albescentes, & in Israel auctoritate potentiores, illis velut dijs adoleutes incensum, tanto inde ascendente fumo, ut illis ipsis oculis el fulcuret. Heu Domine mi, & quidem tanta in domo tua scelera? Progredere vterius, Progreditur propheta, & in illorum offendit inultrudinem, mortem desentium Adonidis, Venetis olim amalfi. His maora conspicias, si ad secretiora penetraris. Penetrat vates, & quosdam videt iuuenes, Dei sanctuarium deridentes, illique irruentem terga vertentes, nec non Deo terrorem inuententes. Credeatne Domine hæc in domo tua committi posse sacrilegia? Hoc, inquit Dominus, fero permolestè, hæc me commouent peccata gravissime, *quas faciunt hic*. Hic mihi in faciem, me ut vulpem irrideant, quæ de loco fugiens in quo à diuersis molestat, ad suum reuertit antum, ubi tantus excitatur à venatoribus fumus, ut illa hinc exire vel muta cogatur. Numquid dolendum hoc tibi videtur, & quod contra illos durus egredi, vel inuitus egredi debeam?

Hoc quotidianum est. Totus mundus peccatis scæter & malitijs: Deus ad templum suum secedit: *Anima mea contracta est*, Videtur quod omnia deleruerit, & Deum homines toto mundo extortem eiecerint, qui diabolo cuncta dediderunt, quam apte dicere potuit, quod per suum velut per domum suam orambulant. *Circumui terram* & *perambulauit eam*. Fora publica, basilicas, emporia, theatra, prata, plateas; domus, sua esse hæc omnia gloriatur. Quid est in hoc

Execl. 8.6
V. Ezechiel videt peccata Israel in domo Dei peccata.

VI. Omnia peccata

Hieron. Bap. de Langue. Tom. III.

hoc vniuersi sine peccatis, iniustitjs, factis, latrocijs, vlturis, periurjs, blasphemjs, adultetjs, impulcritjs? *Circumite per viam Iherusalem, clamat Hieremias, & vobis quid inueniatis, nisi vinum hic, & alibi decies multiplicata peccata?*

Ose. 4. 2. Maledictum & mendacium, & homicidium, & furtum, & adulterium inuenerunt, & sanguis sanguinem tetigit. Afferit vates Oseas: Contrahit se Deus in domum suam suoque se templo concludit. Quis fieri posse credit, vt in tam pusillum locum quem ille sibi elegit in refugium, accedat; vt illum exerceat? Huc itrepunt lacerti, Ipsi lacerti colubri, bisso, es reptilia, contempit, & ignominie. Tuisne sufficunt hae fora murmuracionibus? Non tuis hae basilicae frenoribus? Non tuis hae emporia fraudibus? Non tuis hae domus contractibus? Non tuis hae plateae profanitatibus ac lenitatibus? Ad templum, quo se Deus subduxit, festinus properas, & ad vsque eius adyta illum ferox persequeris, ibique tumum vis illi de stramine paleisque adolete? Expedit Rex Assuerus insolentias Aman, quas in palatio suo, suaque paratibz praesentia, indicauit autem hoc in sui nominis non leuem fieri ignominiam, proinde ea de causa tantam hanc esse censuit prodicionem, vt nulla dari posse iniquior.

Esther. 7. 8 In domo mea me praesente. Hae erat Dei querela per vatem Hieremiam exposita. Quid est, quod Hierem. 11 dilectus meus in domo mea fecit scelera multa?

15. Quod iniquus sis in sero, in plateis, in domo maledictionis, malum est, sed transeat, attamen estne possibile, quare Dominus, vt in domo mea me praesente tam grauer me exacerbes, explodas, irideas? Hoc est quod Dominum cogit manibus attingere flagellum.

16. Optime solidata fuit illa Dei per Oseam prophetam expostulatio. Attendite domus Israel, & domus Regis auscultate: quia vobis iudicium est. Filij domus Israel, eiusque nobiliores aures arripite. Sedote quod Dominus vos condemnat, vt manibus vos tradat inimicorum. Hoc significat verbum illud Iudicium, ita vt interpretatur D. Hieron. Et ob quod, quzlo, crimen Domine? Quoniam laqueus facti estis speculationi, & rete expansum super Thabor. In Hebraeo vox illa, speculationi, est Masphat, & ita legunt aliqui. Quoniam laqueus facti estis in Masphat, & rete expansum super Thabor. Erant autem Masphat & Thabor duo praecelsi montes Deo consecrati: quia Masphat proximus erat Silo, vbi pluribus annis erectum mansit tabernaculum, & federis arca requieuit, ibique multo tempore habitauerat propheta Samuel nec non eodem in loco, cum

Dauidem attende hae dicentem: Leua manus tuas in superbia eorum in finem. Domine de illis tale supplicium sume, quo cunctos ad nihilum redigas. Ictu percute adeo vehementi, vt penitus constingantur. Hoc indicat: Leua manus tuas. Quando nisi contendis percutere vehementiori, manum attollis, & tanto altius, quanto iectus futurus est vehementior. Nec satis est Dauidi petere vt vnam eleuet manum, sed ambas. Ambabus percute manibus, vt in aeternum peccant, hoc est in finem ita legit Felix: Exalta per se

46. 18. IX. Peccata in Dei domo facta grauiora sunt.

46. 18. IX. Peccata in Dei domo facta grauiora sunt.

46. 18. IX. Peccata in Dei domo facta grauiora sunt.

46. 18. IX. Peccata in Dei domo facta grauiora sunt.

46. 18. IX. Peccata in Dei domo facta grauiora sunt.

46. 18. IX. Peccata in Dei domo facta grauiora sunt.

46. 18. IX. Peccata in Dei domo facta grauiora sunt.

46. 18. IX. Peccata in Dei domo facta grauiora sunt.

46. 18. IX. Peccata in Dei domo facta grauiora sunt.

46. 18. IX. Peccata in Dei domo facta grauiora sunt.

46. 18. IX. Peccata in Dei domo facta grauiora sunt.

46. 18. IX. Peccata in Dei domo facta grauiora sunt.

46. 18. IX. Peccata in Dei domo facta grauiora sunt.

Deus populo illi grauer esset infensus, illum Samuel congregauit: vt Deo per penitentiae opera reconciliaretur & in cuius protestationem hauserunt aquam fuderuntque coram Domino. Thabor ab initio mons habitus est sanctus. In eo magnus Sacerdos & Rex Melchisedech obuiauit Abraham regresso a caede Regum, quos clade percusserat vsque ad interuencionem. In eo celeberrimum obstitit illud vinum panisque sacrificium, tot mysterijs, factisque venerandum. Illic Dei populus in vnum conuenit, vt se se stare ducis & hostis, copijs opponeret, ibique sese ad pugnam parauit, sub insignis exercitus propheta Debbera, & Baruc. Ibi tres illi erant vni praecelsissimi, qui ascendebant eum Deo familiaris acturi, & qui & muera Sauli dederunt supremi prognostica principatus. Et absterge Deus huic per Hieremiam videtur tribuere praeter ceteris montibus praerogatiuam, dum ait: Sicut Thabor in montibus.

Proditores nefandissimi, vos esse condemnatos arbitramini: Iudicium vobis est: Quando quidem laqueos, & muscipulas exponatis in Masphat, retiaque vestra in Thabor extendatis. An vobis tot vestra non sufficerent montes, tot praeta, vestris laqueis, retibusque expandendis idonea, vbi vestra colitis idola, sacrificia immolatis, & frequentatis commellationes? In excelsis, sed ad sacros meos accurritis montes laqueos paraturus? Hoc Deus fert egerime. Quod laqueos tuos alteri pares decipienda, ibi in tripudjs, & chorcis: & tu retia lazes, quibus paupericulum inuoluas, eique facultates adimantur in basilicis & emporijs: quod oculos tuos dilates instar retis, quo mulierem concludas, videas, & tuam illaquees in fenestris, & recreationibus animam: porro in loco sacro laquei, retia, decipulae? Hic retia: hic contractus? hic confederationes? hic confabulationes? hic detractiones? Haecne Deus coram se inulta patitur?

Dauidem attende hae dicentem: Leua manus tuas in superbia eorum in finem. Domine de illis tale supplicium sume, quo cunctos ad nihilum redigas. Ictu percute adeo vehementi, vt penitus constingantur. Hoc indicat: Leua manus tuas. Quando nisi contendis percutere vehementiori, manum attollis, & tanto altius, quanto iectus futurus est vehementior. Nec satis est Dauidi petere vt vnam eleuet manum, sed ambas. Ambabus percute manibus, vt in aeternum peccant, hoc est in finem ita legit Felix: Exalta per se

Dauidem attende hae dicentem: Leua manus tuas in superbia eorum in finem. Domine de illis tale supplicium sume, quo cunctos ad nihilum redigas. Ictu percute adeo vehementi, vt penitus constingantur. Hoc indicat: Leua manus tuas. Quando nisi contendis percutere vehementiori, manum attollis, & tanto altius, quanto iectus futurus est vehementior. Nec satis est Dauidi petere vt vnam eleuet manum, sed ambas. Ambabus percute manibus, vt in aeternum peccant, hoc est in finem ita legit Felix: Exalta per se

Dauidem attende hae dicentem: Leua manus tuas in superbia eorum in finem. Domine de illis tale supplicium sume, quo cunctos ad nihilum redigas. Ictu percute adeo vehementi, vt penitus constingantur. Hoc indicat: Leua manus tuas. Quando nisi contendis percutere vehementiori, manum attollis, & tanto altius, quanto iectus futurus est vehementior. Nec satis est Dauidi petere vt vnam eleuet manum, sed ambas. Ambabus percute manibus, vt in aeternum peccant, hoc est in finem ita legit Felix: Exalta per se

Dauidem attende hae dicentem: Leua manus tuas in superbia eorum in finem. Domine de illis tale supplicium sume, quo cunctos ad nihilum redigas. Ictu percute adeo vehementi, vt penitus constingantur. Hoc indicat: Leua manus tuas. Quando nisi contendis percutere vehementiori, manum attollis, & tanto altius, quanto iectus futurus est vehementior. Nec satis est Dauidi petere vt vnam eleuet manum, sed ambas. Ambabus percute manibus, vt in aeternum peccant, hoc est in finem ita legit Felix: Exalta per se

Dauidem attende hae dicentem: Leua manus tuas in superbia eorum in finem. Domine de illis tale supplicium sume, quo cunctos ad nihilum redigas. Ictu percute adeo vehementi, vt penitus constingantur. Hoc indicat: Leua manus tuas. Quando nisi contendis percutere vehementiori, manum attollis, & tanto altius, quanto iectus futurus est vehementior. Nec satis est Dauidi petere vt vnam eleuet manum, sed ambas. Ambabus percute manibus, vt in aeternum peccant, hoc est in finem ita legit Felix: Exalta per se

Dauidem attende hae dicentem: Leua manus tuas in superbia eorum in finem. Domine de illis tale supplicium sume, quo cunctos ad nihilum redigas. Ictu percute adeo vehementi, vt penitus constingantur. Hoc indicat: Leua manus tuas. Quando nisi contendis percutere vehementiori, manum attollis, & tanto altius, quanto iectus futurus est vehementior. Nec satis est Dauidi petere vt vnam eleuet manum, sed ambas. Ambabus percute manibus, vt in aeternum peccant, hoc est in finem ita legit Felix: Exalta per se

Dauidem attende hae dicentem: Leua manus tuas in superbia eorum in finem. Domine de illis tale supplicium sume, quo cunctos ad nihilum redigas. Ictu percute adeo vehementi, vt penitus constingantur. Hoc indicat: Leua manus tuas. Quando nisi contendis percutere vehementiori, manum attollis, & tanto altius, quanto iectus futurus est vehementior. Nec satis est Dauidi petere vt vnam eleuet manum, sed ambas. Ambabus percute manibus, vt in aeternum peccant, hoc est in finem ita legit Felix: Exalta per se

Dauidem attende hae dicentem: Leua manus tuas in superbia eorum in finem. Domine de illis tale supplicium sume, quo cunctos ad nihilum redigas. Ictu percute adeo vehementi, vt penitus constingantur. Hoc indicat: Leua manus tuas. Quando nisi contendis percutere vehementiori, manum attollis, & tanto altius, quanto iectus futurus est vehementior. Nec satis est Dauidi petere vt vnam eleuet manum, sed ambas. Ambabus percute manibus, vt in aeternum peccant, hoc est in finem ita legit Felix: Exalta per se

Dauidem attende hae dicentem: Leua manus tuas in superbia eorum in finem. Domine de illis tale supplicium sume, quo cunctos ad nihilum redigas. Ictu percute adeo vehementi, vt penitus constingantur. Hoc indicat: Leua manus tuas. Quando nisi contendis percutere vehementiori, manum attollis, & tanto altius, quanto iectus futurus est vehementior. Nec satis est Dauidi petere vt vnam eleuet manum, sed ambas. Ambabus percute manibus, vt in aeternum peccant, hoc est in finem ita legit Felix: Exalta per se

Dauidem attende hae dicentem: Leua manus tuas in superbia eorum in finem. Domine de illis tale supplicium sume, quo cunctos ad nihilum redigas. Ictu percute adeo vehementi, vt penitus constingantur. Hoc indicat: Leua manus tuas. Quando nisi contendis percutere vehementiori, manum attollis, & tanto altius, quanto iectus futurus est vehementior. Nec satis est Dauidi petere vt vnam eleuet manum, sed ambas. Ambabus percute manibus, vt in aeternum peccant, hoc est in finem ita legit Felix: Exalta per se

Dauidem attende hae dicentem: Leua manus tuas in superbia eorum in finem. Domine de illis tale supplicium sume, quo cunctos ad nihilum redigas. Ictu percute adeo vehementi, vt penitus constingantur. Hoc indicat: Leua manus tuas. Quando nisi contendis percutere vehementiori, manum attollis, & tanto altius, quanto iectus futurus est vehementior. Nec satis est Dauidi petere vt vnam eleuet manum, sed ambas. Ambabus percute manibus, vt in aeternum peccant, hoc est in finem ita legit Felix: Exalta per se

Dauidem attende hae dicentem: Leua manus tuas in superbia eorum in finem. Domine de illis tale supplicium sume, quo cunctos ad nihilum redigas. Ictu percute adeo vehementi, vt penitus constingantur. Hoc indicat: Leua manus tuas. Quando nisi contendis percutere vehementiori, manum attollis, & tanto altius, quanto iectus futurus est vehementior. Nec satis est Dauidi petere vt vnam eleuet manum, sed ambas. Ambabus percute manibus, vt in aeternum peccant, hoc est in finem ita legit Felix: Exalta per se

Dauidem attende hae dicentem: Leua manus tuas in superbia eorum in finem. Domine de illis tale supplicium sume, quo cunctos ad nihilum redigas. Ictu percute adeo vehementi, vt penitus constingantur. Hoc indicat: Leua manus tuas. Quando nisi contendis percutere vehementiori, manum attollis, & tanto altius, quanto iectus futurus est vehementior. Nec satis est Dauidi petere vt vnam eleuet manum, sed ambas. Ambabus percute manibus, vt in aeternum peccant, hoc est in finem ita legit Felix: Exalta per se

Dauidem attende hae dicentem: Leua manus tuas in superbia eorum in finem. Domine de illis tale supplicium sume, quo cunctos ad nihilum redigas. Ictu percute adeo vehementi, vt penitus constingantur. Hoc indicat: Leua manus tuas. Quando nisi contendis percutere vehementiori, manum attollis, & tanto altius, quanto iectus futurus est vehementior. Nec satis est Dauidi petere vt vnam eleuet manum, sed ambas. Ambabus percute manibus, vt in aeternum peccant, hoc est in finem ita legit Felix: Exalta per se

Dauidem attende hae dicentem: Leua manus tuas in superbia eorum in finem. Domine de illis tale supplicium sume, quo cunctos ad nihilum redigas. Ictu percute adeo vehementi, vt penitus constingantur. Hoc indicat: Leua manus tuas. Quando nisi contendis percutere vehementiori, manum attollis, & tanto altius, quanto iectus futurus est vehementior. Nec satis est Dauidi petere vt vnam eleuet manum, sed ambas. Ambabus percute manibus, vt in aeternum peccant, hoc est in finem ita legit Felix: Exalta per se

Dauidem attende hae dicentem: Leua manus tuas in superbia eorum in finem. Domine de illis tale supplicium sume, quo cunctos ad nihilum redigas. Ictu percute adeo vehementi, vt penitus constingantur. Hoc indicat: Leua manus tuas. Quando nisi contendis percutere vehementiori, manum attollis, & tanto altius, quanto iectus futurus est vehementior. Nec satis est Dauidi petere vt vnam eleuet manum, sed ambas. Ambabus percute manibus, vt in aeternum peccant, hoc est in finem ita legit Felix: Exalta per se

Dauidem attende hae dicentem: Leua manus tuas in superbia eorum in finem. Domine de illis tale supplicium sume, quo cunctos ad nihilum redigas. Ictu percute adeo vehementi, vt penitus constingantur. Hoc indicat: Leua manus tuas. Quando nisi contendis percutere vehementiori, manum attollis, & tanto altius, quanto iectus futurus est vehementior. Nec satis est Dauidi petere vt vnam eleuet manum, sed ambas. Ambabus percute manibus, vt in aeternum peccant, hoc est in finem ita legit Felix: Exalta per se

effuses inas ad vinas in aeternum. Et contra quem? contra superbos, temerarios, audaces. In superbia eorum. Et quoniam sunt illi qui te spectant, tibi in faciem scelera ausi sunt patrare grauiora. Quanta malignatus est inimicus in sancto, & gloriati sunt qui oderunt te in medio solemnitatis tuae? Hec Domine, qualia in templo sancto tuo crimina? Quanta malignatus est. Et. Emphasis huius verbi perpende: Malignatus est. q. d. Quales machinas latant ac diaboli moliri sunt in templo tuo, q. ibus nec ipse posset diabolus de specu infernali contexere indigniores. An grauiotes esse contra Deum omnes possent diaboli machinæ, quam abuti ipsa Dei domo, & misericordijs, quas in ea conseruat in maiorem eius offensionem? Et velle numquid acerbiores possunt esse machinationes, quam vt ipso Dei templo, eiusque festis ac solemnitatibus aquatamini, vt vestras contra illum concludatis, & executioni mandatis iniquitates: quia locum ibi vestris in adibus non habuistis? quor conueniunt huc, vt tua hic consilia conferant & conspirationes, quas ibi haudquaquam perficere poterunt, vbi illos vel mantis, vel forctus, vel seruorum impedium presentia, nec non vt altero die diximus, Deum eiusque domum pallium suis capiunt sacrilegi nequitijs, regumque proditiombus.

XI.
Templū
à multis
vt pallium
capitur
peccatorū

¶ 17
Thren. 4. 3

XII. J
Lamia &
Struthio-
nis natura
dissimilis
In c. 4.
Thren.
Apud Ca-
lepinum
verbo La-
mia.
Liber 17.
Mor. c. 15.
Et l. 33.
c. 32.
L. 8. Ety-
molog. c.
vlt. ad fin.
Iob 39. 15.

lut sub eius vmbraculo ac protectione, luce illius calefiunt, fouentur, viuificantur, & tandem pulli in lucem excluduntur. O te crudelem (inquit Deus) non enim pullis tuis fuisti vt lamia, misericors, sed vt struthio, ferocissimus.

Quosdam video sceleratos, vt lamias, qui peccatore si o peccatum concipiunt, illudque forment ac componunt, & illi ipsi veritatis testes qui illud parunt & sustentant: ille qui suis in vultibus ibi veritatur, ipse illas efformat, & opibus compatiuit, velut lacte sustentat. Ille qui in mundis & tentis suis, expunit decipulas, textitque fraudes, quibus pauper culum irretit. Ille qui cum suis duelli consiliarijs agit de fumerda vindicta, fouetque illam, ac familiae suae dispendio entitit, ille qui per tertiam personam, ac muera innocenti entitit oculo simplicitatem, mali sunt hi omnes, sed lamia conferendi: nam concipiunt, fouent, parunt filios sucque lacte conseruant. Alios noto peccatores struthioni comparandos: illi namque suas in cogitatu concipiunt iniquitates, illaque suis formant viscibus: verum cum commoditatem non habeant, qua illas perficiant, & opere implcant, felis tibi sumunt vmbraculum. Sol Deus est, eius templum, mysteria, festa, pallium quo operitur. O Anima inimica (loquitur Deus) lamia nequior tu namque tuo concipis peccatore nequitas, in ipso vana tua effugis delideria, & impudicas foves intentiones: quia veto modum non inuenis, quo illas in mundo opere perficias, solis tibi pallium assumis, scilicet templum, in quo diuina lux est ac resulget, & calor conseruit celestis: hic talem viuere percolaris: quia domi tuae minimè potuisti, hic loqui conaris illi, cui alio loco loquendi tempus non habuisti: hic inhonestu vigent contractus: hic visus impudici, signa nuntique scandalesi, quas peiores dederis mihi machinationes, quam ipsi Deo, cum ipsis suis solemnitatibus, sacraque domo bellum inferre crudelissimum? Quanta malignatus est?

XIII.
Peccato-
res qui
Lamijs
comparantur

XIV.
Qui vero
struthioni

D. Ambros. Exponens quo conscendete possit machinatio quaedam, vt dicatur esse maligna in summo gradu, illam perpendit Iudæ proditoris verbis illis regij propheta: Si inimicus meus maledixisset mihi, &c. Tu vero homo vnam ex eo quod Christus illum statueris, & elegerit, vt sibi faceret amicum, secumque per charitatem vniuer, dum illum ad suam admitteret societatem, mensaque conuinam, osculum praberet munificentiæ; lux

D. Ambros.
Liber 7.
Offic. c. 16.
quod est
ad fin.
Tom. 1.
Ps. 54. 14.
XV.
Iudæ sū-
mum fecit

pacis; inde grauissima malignatus est, ex ipsa medicina venenum hausit, vt illum potestati traderet inimicoru, qui illum crucifixerunt. Audiamus D. Amb. verba. *In ipso proditore Dominus hoc grauissimum inuenit, quo eius condemnaret perfidiam, quod gratia vicem non presertauerit, & conuicti amici venenum malitia misuerit.* Ex eo venenum effluit in quo Dominus illi parauerat antidotum. Vah quam maligna prauaque cogitatio! & quam peruersa erit illa tua, qui de ipso templo, sacrisque rebus, quas tibi Deus tribuit, ac de eius solemnitatibus & festis ea mente instituit, vt te illi per amicitiam & charitatem vires, tibi prauales, vt tuas impleas traditiones; & ipsa medicina venenum miltces iniquitatis.

VII. Templi violatio summum est scelus

Hoc David accurate respexit. O Domine, quanta malignatus est inimicus in sancto? quot requiritas, quot piacula? Hic ad suas confluunt conspirationes, quas domi suae non fas erat exequi: hic signa nutuque suos tuto perficiunt, hic visus sunt inbonesti, hic ritus, hic confabulationes: & quo magis fert, hoc est: quod *Gloria tu sunt in medio solemnitatis tuae.* In festis celebrantibus Ecclesiam in palatium vertunt, & hic triputia, & hic vauitates, & hic quidem accurrunt vt videant, alia vt videantur. Spectatum veniunt, veniunt spectentur vt ipsae. *In medio solemnitatis tuae.* In Hebraeo scribitur. *In medio templi, in quo agitur solemnitas.* Non enim sufficit illis quod totum polluerint mundum, sed insuper digniores domus tuae dies commaculant, dum huc veniunt, te si blasphemari: quis hoc non indignè ferat? An haec multa transibis? *Leua manus tuas.* Apprehende Domine manibus flagellum, talem indecentiam, talemque saepe castiga insolentiam. Sic nunc agit contra sacrilegos templi profanatores. Duo Dominus in terra quasi propria possidebat templum & sacrificia in eo dedicata: his duobus illum impugnant estq; adeo nefaria eorum malignitas, vt sub nomine sacrificiorum vlturas & auaritia suae palluent inuentiua, templum verò in stabulum omnium bouumque commutent. O traditores: seruetur in illos Dei flagellum. Tu confidera, num illud agis: examina te ipsum, an ex numero sis eorum, quos David fugillar impudentissimos. Quid retum agis in Ecclesijs: quas prodiciones, quas lascitias in eis non malignaris? Caue tibi, flagellum Deus arripet.

§ 6. Singulari modo Deus est in Templo: quia singulari modo in eo operatur.

Hinc liquidò patet, quam strictè teneamus templa reuereri vt loca sancta & particularia, ad quae Deus se subtrahit, & secessit. Non parua continet mysteria visio illa Patriarchae Iacob, quam habuit in loco illo, vbi nondum erectum erat templum, nec erectum fuit centenos post annos, attamen illum Deus ad hoc designauit. Proficiscebatur piissimus adulescens in Mesopotamiam, oppressit illum inexpectata nox in prato deserto, voluitque requiescere, & paululum obdormire. Intemptata nocte silentio videt aperiri caelum, apparuitque illi mirabilis illa scala, quae caelum terae connectebat, & qua patebat transitus de terra in caelum: hic legiones vidit Angelorum ascendentium, & descendentium Deum in fummitate iunxerunt omnia illi secura turataque promittentem. Expergescit Iacob attonitus, & si pra modum expauescens in tres has erumpit voces: prima est: *Verè Dominus est in loco isto, & ego nesciebam.* Secunda; *O, quam terribilis est locus iste!* Tertia: *Non est hic aliud nisi domus Dei & porta caeli.* Mirabiles omnino sunt haec sententiae, & illas expedire intelligere, licet aliàs de illis aliquid dixerimus.

Prima: *Verè Dominus est in loco isto.* Quid ais Iacob, quid Patriarcha loqueris? qui locus est, vbi Dominus non sit? *Caelum & terram ego impleo,* per Hieremiam asseruerat. Et David protestatur, quod nunquam ire posset, vbi Deum non inueniret. *Quo ibo à spiritu tuo, & quo à facie tua fugiam? si ascendero in caelum tu illic es, &c.* Quid plura, veridica est Theologiae definitio, quam Theologiae princeps dat D. Thomas, non solum per scripturas, sed etiam per euidentes probans rationes: quod Deus sit in omni loco per essentiam, praesentiam & potentiam: *Nullus est locus in quo non sit Deus,* asserit D. Aug. Verum est, fatetur D. Thom. & nihilominus sic Deus triest, quod Deus singulariter sit in duobus locis, plerumque superius in caelo empyreo, & hic inferius in doribusque templo. Quia dicitur Deus in illis esse rebus per illud quod in eis operatur. In omnibus rebus operatur Deus, licet non sit, nisi dando illis esse quod habent, aut illud conseruando, quocirca necessarium est, vt in cunctis illis sit: quia impossibile est, quod aliquid sit, aut esse habeat, nisi in templo Deus illud sustentet & conseruet.

18. **D**
I. Visio Iacob de scala expeditur.
Gen. 28.
16.
Herc. 23.
24.
Ps. 138. 7.
D. Aug.
II.
III.
Sed singulari modo in templo

Posto